

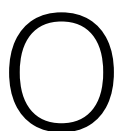

Home (http://generacija.hr) / Mile Mrvalj: Svih 365 dana u godini beskućnicima su pakao. Godine beskućništva bile su mi teže od onih ratnih u opkoljenom Sarajevu

Solidarnost na djelu (http://generacija.hr/category/solidarnost-na-djelu/) 16/07/2021

Mile Mrvalj: Svih 365 dana u godini beskućnicima su pakao. Godine beskućništva bile su mi teže od onih ratnih u opkoljenom Sarajevu

ni nisu izabrali ovakav život. Njihovi životi jedni su od najugroženijih u našem društvu. Suočeni su s brojnim, nekada i nezamislivim problemima, ali i strašnim predrasudama od strane društva, a sustav je prema njima nemilosrdan. Riječ je o beskućnicima.

“U Republici Hrvatskoj ne postoji opći propis, već se pitanja stanovanja, odnosno stambenog zbrinjavanja različitih kategorija građana ili socijalnog stanovanja, primjerice beskućnika, socijalno ugroženih, azilanata, žrtava obiteljskog nasilja i drugih ranjivih skupina, razrađuju posebnim propisima, ponekad i u više njih, što otežava sveobuhvatno sagledavanje problema”, stoji u Izvješću pučke pravobraniteljice za 2020. godinu.

Jedna od najpoznatijih priča o beskućništvu u Hrvatskoj je zasigurno priča bivšeg beskućnika **Mile Mrvalja** koji je podignuo kredit kako bi otvorio galeriju koja je s vremenom bankrotirala, nakon čega su mu oduzeli stan te je, stjecajem nesretnih okolnosti, postao beskućnik. Danas, kao bivši beskućnik, Mile vodi Humanitarnu udrugu Fajter za pomoć beskućnicima (<https://www.facebook.com/udrugafajter/>) i aktivno pomaže ljudima koji su se, nažalost, također našli u toj teškoj životnoj situaciji. Kroz pakao koji je prošao shvatio je da se beskućnik ne može izvući iz tog “žrvnja” bez nečije podrške jer je riječ o ljudima koji postaju potpuno odbačeni od društva, obitelji, prijatelja, ali i od sustava te ako osoba nema nečiju podršku, male su šanse da se samostalno izvuče iz tog pakla. Tu nastupa Mrvaljeva udruga Fajter koja pruža podršku i nastoji pomoći svim beskućnicima koji se nemaju na koga osloniti.

“U ratu smo svi ‘u istom loncu’, svi smo u jednakoj nevolji, a kad postaneš beskućnik postaješ prepušten sam sebi...”

Mile Mrvalj, bivši beskućnik i osnivač Udruge Fajter

Humanitarnu udrugu “Fajter” osnovali su **Antonella Šantek** i Mile Mrvalj, nekadašnji zagrebački beskućnik 2014. godine sa svrhom aktivnog rada i pomaganja na poboljšanju života i društvenog položaja beskućnika u Hrvatskoj. Vizija “Fajtera” je unaprijediti društveni položaj i institucionalni okvir u kojem se nalaze beskućnici putem provedbe konkretnih društvenih akcija i projekata, potaknuti i razvijati sudjelovanje volontera u radu udruge te time postići poboljšanja socijalnog, ekonomskog i materijalnog statusa beskućnika u Hrvatskoj, stoji između ostalog u opisu ove udruge.

Mrvalj nam je odmah na početku rekao kako je on već dosta medijski eksponiran te kako je do sada “milijun puta ispričao svoju životnu priču”.

“Moja priča je zapravo priča i svih ostalih beskućnika. Dakle, kredit i hipoteka. Otvorio sam galeriju na koju sam i podigao hipotekarni kredit, a galerija je bankrotirala. Ukratko, izgubiš stan i postaneš beskućnik. Međutim, veliki broj beskućnika u Hrvatskoj i na drugi način postaju beskućnicima – gubitkom posla”, istaknuo je Mrvalj.

“Problem nastaje ako imaš samo mali, bilo kakav dug, a gubitkom posla nisi u stanju više uopće plaćati režije i životne troškove i tako te sustav nakon tri, četiri godine baca u ekstremno siromaštvo, a kasnije i u beskućništvo. To su dva ključna problema”, dodao je.

‘Godine beskućništva teže su od godina u opkoljenom Sarajevu’

Prisjetio se teških životnih trenutaka u ratnom Sarajevu.

“Proživio sam tri i pol godine beskućništva i igrom sudbine proveo tri i pol godine u ratnom Sarajevu. Vjerojatno svi znaju koliko je teško bilo tada u Sarajevu, ali moram reći da su mi tri i pol godine beskućništva bile puno, puno teže nego tri i pol godine rata”, rekao je i objasnio jedan od razloga.

“U ratu smo svi ‘u istom loncu’, svi smo u jednakoj nevolji, a kad postaneš beskućnik postaješ prepušten sam sebi, tada dolaziš u situaciju da ti se raspada čak i obitelj. U tim ionako teškim životnim trenucima odbacuju te prijatelji, rodbina i to je jedna od situacija zbog kojih beskućnici padaju u teška, depresivna stanja koja vode od psihičkih do ozbiljnih zdravstvenih problema pa i do alkoholizma. Naime, alkoholizam je kod mnogih beskućnika zapravo suicid, ljudi se ubijaju alkoholom jer misle da je to kraj. Jednostavno, teško se nositi s tom situacijom jer trebamo znati da su svi ti ljudi nekada imali dom, posao, kuću, obitelj... Imali su sve i preko noći ostali bez svega”, rekao je naš sugovornik.

Da bi bilo to ljudima bilo jasno, dodao je, uvijek se posluži slikovitim objašnjenjem.

“Zadnji slučaj koji je često bio u medijima su radnici brodogradilišta Uljanik. Dvije i pol tisuće radnika preko noći je ostalo bez posla te im nikad nisu isplaćene zadnje zarađene četiri mjesečne plaće. Oni stariji radnici otići će u mirovinu, mlađi radnici će ostati na tržištu rada, naći posao ili će otići u inozemstvo, ali ovi radnici starosti od pedesetak godina (koji još nisu za mirovine, a imaju 50 godina te im je teško konkurirati na tržištu rada), ako imaju bilo kakav mali dug, a ne nađu zaposlenje, oni su za dvije-tri godine beskućnici”, objasnio je Mrvalj.

‘Svih 365 dana u godini beskućnicima su – pakao’

“Živio” je po ruševinama, tramvajima, autobusima, snalazio se onako kako je znao i mogao. Tražili smo ga da nam pojasni kako život na ulici utječe na čovjeka ovisno o kojem godišnjem dobu je riječ.

“Ne mogu točno razlučiti što je beskućniku teže – zima ili ljeto. Pogledajte ovo ljeto i ove vrućine danas i zamislite sada tog jadnika koji se nema gdje okupati, koji živi pod ruševinama i po čitav dan hoda i kopa po kantama za smeće da bi skupio boce. Samo pokušajte zamisliti to i imati na umu. Dakle, je li teža zima ili ljeto? Ne znam. Ja sam, zaista, ljeti znao biti takav da mi se na par metara nije moglo prići, od smrada sam i ja sam gubio apetit, čak i meni je bilo muka od mene samog. Ali nisam imao izbora. Tako da zaista ne mogu usporediti težinu zima-ljeto jer svih 365 dana u godini je beskućnicima pakao”, istaknuo je naš sugovornik.

Kao jedan od glavnih problema ponovno je istaknuo "borbu s institucijama". Istaknuo je problem beskućnika kojeg je zaposlio kao prodavača časopisa "Ulični fajter", a kojemu trenutno pomaže u rješavanju papirologije jer je bolestan, gotovo slijep te je spomenuo i razočaranost djelatnicima. "Institucije igraju ping-pong s beskućnicima, oni ostaju prepušteni ulici. Centri za socijalnu skrb ne rade svoj posao, sustav je neučinkovit", upozorava Mrvalj, a o toj problematici i nedovoljnoj zdravstvenoj zaštiti već smo ranije pisali. (<http://generacija.hr/solidarnost-na-djelu/kakva-su-prava-beskucnika-nakon-sto-smo-provjerili-stanje-na-terenu-kontaktirali-smo-ministarstvo-rada-i-ministarstvo-zdravstva-evo-sto-smo-saznali/>) "Naš najveći problem su, i to ne samo kada je u pitanju socijalna skrb, administracija i nemilosrdan sustav", dodao je.

Veliki broj predrasuda o beskućnicima je da su to alkoholičari, kockari i neradnici te da su sami sebe doveli u tu situaciju. Kod ljudi treba probuditi svijest o tome da su beskućnici do jučer bili "obični ljudi" koji su imali "normalan" život, obitelj, dom..., govori nam Mrvalj. Budući kako nam se čini da u današnjem društvu postoji određena nezainteresiranost ljudi za tu problematiku i za tu skupinu ljudi, postavlja se pitanje jesu li ljudi zaista izgubili suosjećanje.

"Ne mislim da su ljudi izgubili suosjećanje. Moja Udruga dokaz je da su ljudi solidarni kao što su dokaz i mnogobrojne velike akcije. Nažalost, imamo iza nas ružan događaj, a to potres koji je pogodio Banovinu".

Svi smo svjedoci da se čitava Hrvatska ujedinila i skočila u pomoć, kaže naš sugovornik, što pokazuje da je narod solidaran.

"Nakon nemilog događaja, moja Udruga i ja otišli smo na Banovinu treći dan nakon potresa. Tamo je bio kaos, naravno, državne institucije su zakazale, da nije bilo građana, tko zna što bi bilo s tim nesretnim ljudima. Kao problem ponovno mogu ukazati na sustav koji je zakazao u Banovini kao što je zakazao i nakon potresa u Zagrebu. Kao što smo mogli vidjeti, u Zagrebu su nedavno tek nakon godinu i nešto dana srušili jednu kuću", obrazložio je.

"Konstatacija da se izgubila empatija po meni nije točna. Nije se izgubila među običnim ljudima, među njima empatija itekako postoji, ali surovi birokratski sustav u kojem ljudi zarađuju ogroman novac, ne radi ništa i baš ih briga", rekao je naš sugovornik.

Kao da im svi problemi s kojima se susreću nisu dovoljni, tu je i Covid

Pojava korona virusa negativno je utjecala na cjelokupno društvo, a posebno je pogodila ovu ionako teško ugroženu skupinu. Budući da Mrvalj svakodnevno putem svoje udruge "Fajter" pomaže beskućnicima, zanimalo nas je kako je pandemija utjecala na njih. "Još im je teže sada", kratko je odgovorio naš sugovornik.

“Što beskućniku, koji živi po ruševinama i kopa po kantama za smeće, znači maska i distanca, što mu znače sve mjere, kad on nema ni osobnu iskaznicu niti socijalnu zaštitu... On čak nema niti pravo glasa. Dakle, taj čovjek i ne postoji. Ljudi koji nemaju osobnu, ne mogu ni glasovati. Mi imamo građane Hrvatske koji nemaju ni ‘robovska’ prava, nemaju nikakva prava, jednostavno nisu u sustavu i stoga ne postoje. Taj čovjek nije problem države jer on formalno ne postoji”, upozorava Mrvalj.

“Korona je utjecala i na mene i na rad moje Udruge. Doslovno godinu i pol dana samo smo nastojali pomagati beskućnicima kroz hranu, higijenske potrepštine, novčane donacije koliko god smo mogli – i stigli. Ali to je ništa u usporedbi s onim aktivnostima koje smo imali prije pojave Covida. To je jednostavno, bila borba za egzistenciju u svom ovom kaosu. Morao si glumiti normalnost koja nije postojala. Što se tiče daljnjih planova vezanih za rad udruge, rekao je, dok potpuno ne prođe ovo ludilo, ne znam ni što ćemo sutra raditi, a ne da imamo neke planove i ideje za budućnost”, zaključio je Mrvalj za Generaciju.hr.

*Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

Bjonda Lučić

Foto: Facebook Udruga Fajter

TAGS: [beskućnici \(http://generacija.hr/tag/beskucnici/\)](http://generacija.hr/tag/beskucnici/) [mile mrvalj](http://generacija.hr/tag/mile-mrvalj/)
[\(http://generacija.hr/tag/mile-mrvalj/\)](http://generacija.hr/tag/mile-mrvalj/)

0 Comments

Sort by **Oldest**

Add a comment...

[Facebook Comments Plugin](#)

RELATED POSTS